

Obisk predsednika RS ZSS Marjana Orožna

Predsednik republiškega sveta ZSS, Marjan Orožen je v četrtek, 30. maja, obiskal litijski sindikalni svet. Z njim sta prišla še sekretar RS ZSS Lojze Fortuna in predsednik medobčinskega sveta ZSS, Ivo Miglič. Najprej so obiskali Lesno industrijo Litija in našo tovarno, popoldan pa so se sestali še s političnim aktivom v mali sejni sobi občinske skupščine. Več o tem preberite na drugi strani!

Na sestanku s predsednikom RS ZSS Marjanom Orožnom so sodelovali naši predstavniki vodstev OO sindikata in drugih družbenopolitičnih organizacij

V tej številki

- Sklenili smo, da bomo še pet let prispevali za skupen napredek. Kako je uspelo glasovanje za samoprispevek po posameznih krajevnih skupnostih?

- Na strokovnem posvetovanju v Preboldu so se sestali predstavniki Društva inženirjev in tehnikov tekstilcev Slovenije. O vsebini srečanja nas seznana Andrej Krhlikar

- Anketa o tem, kako smo seznanjeni z našim investiranjem?

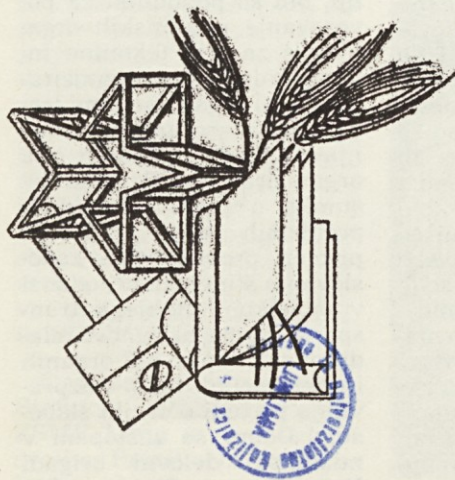
- Naši mladinci se odpravljajo na Zvezno mladinsko delovno akcijo. Kako so izbirali med prijavitelji in drugo v zvezi s tem, piše Lidija Skubic

- Priročni železniški vozni red — Litija — Ljubljana in obratno

OO ZSMS Predilnica Litija je prejela plaketo republiške konference ZSMS

Naša OO ZSMS je 29. 5. 1985 prejela za svoje uspešno, aktivno in vsestransko delo mladih, plaketo republiške konference ZSMS. Plaketo je na svečani podelitvi prevzela v imenu osnovne organizacije predsednica Lidija Skubic.

Nadaljevanje na 2. strani

republika konference zvez socialistične mladine slovenije

podeljuje

PLAKETO
ZSMS

OO ZSMS Predilnice Litija

za uspešno in požrtvovalno delo v zvezi socialistične mladine slovenije

republika konference zvez socialistične mladine slovenije

predsednik Robert Černe

29. 5. 1985

Ljubljana

Obisk predsednika RS ZSS Marjana Orožna

Sestanek v Predilnici je pričel predsednik sindikalne konference Ivan Markelc. Na kratko je predstavil našo delovno organizacijo, delovanje družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov — predvsem njihove aktivnosti v zadnjem času. Nato je povzel besedo glavni direktor Jože Mirtič, ki je prikazal našo tovarno s poslovne plati.

Predsednik republiških sindikatov, Marjan Orožen je ugotovil, da dobro poslu-jemo in vlagamo sredstva za razvoj in modernizacijo tovarne. Ob tem pa se poraja drugo vprašanje — manj delovnih mest in s tem večja brezposelnost. Temu se da izogniti npr., s prehodom na skrajšan, toda štiriizmenski delovni čas; modernejša tehnologija bi bila tako še bolj izkoriščena, kar predstavlja notranjo rezervo, in pa z vlaganjem sredstev za nova delovna mesta zunaj tovarne. Delavec stremi za tem, da ima zagotovljen dohodek in pa, da bo imela tudi prihodnja generacija delo.

Spregovorili so še o težavah zaradi nenehnega spreminjanja predpisov in zakonov, tako, da gospodarstvo ne more predvideti, kako ravnati, da bo v prihodnosti prav. To vnaša negotovost. Če že ne dolgoročno, bi vsaj za petletno obdobje morali veljati približno enaki pogoji.

Marjan Orožen je na koncu še v štirih točkah razložil aktualne naloge sindikata, kot so: oblikovanja stališč k novim odločitvam; vprašanje pobud delavcev, da sodeluje-

jo s predlogi; v konfliktnih situacijah mora sindikat stopiti na čelo in urediti spor; skrbeti, da do takih situacij ne prihaja, da se stvari prej uredijo. Dolžnost delavcev pa je, da poiščejo pomoč pri sindikatu.

Gostje so si za tem ogledali še proizvodne oddelke.

Na popoldanski seji političnega aktiva je Marjan Orožen med drugim dejal, da v današnji situaciji pri nas (v Lesni in Predilnici) ni vzroka za pesimizem in zaskrbljenost, če pa pogledamo celotno situacijo, ugotovimo, da si drugod premalo prizadevajo. Pri tem gre za tri pomembnejše cilje: spremljanje gibanja osebnih dohodkov, manjšanje izgub in brzdjenje naraščanja cen. Velika inflacija je hudo sovražnik, ki ne le da sproti razkroja materialni efekt dela, ampak načiranja moralo ter načelo, za katerega se borimo — delitev po rezultatih dela.

Spremljati moramo uresničevanje resolucijskih zahtev: povečati obseg proizvodnje za pet, produktivnost za tri odstotke in za odstotek znižati materialne stroške. V nasprotnem primeru se bomo ob koncu leta znašli v enakem položaju kot pred dvema letoma — znižanje realnih osebnih dohodkov za deset odstotkov. S tem bi predvsem padla morala, povečali bi se konflikti, upadlo bi zaupanje. Zato je treba ob polletju pregledati, kako so uresničeni cilji.

Napetost v naši družbi narašča. Vsak mesec je, okrog petnajstega več prekinitev dela, spontano sklicanih se-

Gostje so si ogledali tudi proizvodne obrate

stankov mimo samoupravnih poti, mimo sindikata. To se spreminja že v neko metodo izsiljevanja. Birokratska neobčutljivost za probleme ljudi pa to še pospešuje. Sindikat mora biti na strani delavcev kadar so upravičeni, ne moremo pa podpirati izsiljenih sestankov kot način za doseganje nekih ciljev. Stremeti moramo, da bodo imeli vsi možnost sodelovati v razpravah, nikogar pa k razpravljanju ne bomo silili, toda ta tudi kasneje nima pravice kritizirati.

Kolektivi se morajo primerjati med seboj, vendar se moramo pri tem vprašati npr. tako: »Zakaj mi ne mo-

remo imeti toliko kot sosed?« in ne obratno. Primerjave pa moramo podpirati.

O referendumu za občinski samoprispevek pa je predsednik slovenskih sindikatov Marjan Orožen dejal, da niso nikoli nasprotovali temu načinu zbiranja sredstev za družbeni standard, niso pa ga niti vsiljevali. O tem lahko odločajo le delovni ljudje sami, to je njihova pravica.

Prav je, da se naslanjamo na lastne sile, v tej smeri so začrtani tudi cilji v naši občini in to je začrtano v programu stabilizacije. K temu težimo!

M. M.

OO ZSMS Predilnica Litija je prejela plaketo republiške konference ZSMS

Mladinska organizacija si je to plaketo zaslužila za dolgoletno aktivnost. Ta aktivnost je vidna pri vseh dogajanjih v delovni organizaciji od razprav o doseganju planskih obveznosti ob obravnavi periodičnih obračunov in zaključnega obračuna, še posebno aktivno so se vključili v razpravo ob sprejemanju novega sistema nagrajevanja po delu s konkretnimi predlogi in stališči. Redno spremljajo kadrovske politiko delovne organizacije in vztrajajo, da se uresničujejo njena načela. Obravnavajo vse osnutke in spremembe samoupravnih aktov, prizadevajo si za nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov znotraj DO, sodelujejo pri oceni poslovnih organov itd.

Mladi so tudi akcijsko zelo aktivni. Večkrat so v prejšnjih letih organizirali prostovoljno delo v proizvodnji, bili so pobudniki za povezovanje mladinskih organizacij znotraj tekstilne industrije in imajo organizirana s temi organizacijami tradicionalna srečanja in izmenjavo izkušenj. Zadnja leta organizirajo problemske sestanke o raznih aktualnih problemih znotraj DO (kot primer: problematika zaposlovanja študentov, odnosi v oddelku zunanjega transporta, slaba aktivnost mladih v samoupravnih organih in delegacijah ipd.). Razpravljajo pa tudi o svojih slabostih. Dobro so zastopani v mladinski delovni brigadi Franc Rozman Stane pri OK ZSMS Litija, vključeni so v

Od leve: sekretar občinskega sveta ZSS Litija, Franci Kajba, sekretar RS ZSS Lojze Fortuna, predsednik RS ZSS Marjan Orožen in predsednik naše sindikalne konference, Ivan Markelc

Odločili smo se za naš skupni napredek

Na skupnem sestanku vseh delavcev, v petek, 31. maja, (za dopoldansko in popoldansko izmeno je bil ob 14. uri, za nočno pa ob 22. uri), je glavni direktor Jože Mirtič najprej obrazložil program 4. občinskega samopriskevka, za katerega so se občani dva dni kasneje tudi odločili, sicer s skromno večino, pa vendar.

Poleg ostalega je dejal: »Vsi bi radi cesto do domačega praga, pa vodovod, kino, bazen in ne vem kaj še vse! Situacijo je prevladal zdrav razum in spoznali smo koliko zmoremo in kaj lahko naredimo. Zato smo se odrekli vsem drugim ciljem in vključili v program dva pomembna objekta — šoli v Litiji in na Dolah. Nam, očetom in materam ter starim staršem ne sme biti vseeno kakšen pouk bodo imeli naši otroci. Delavke in delavci Predilnice smo bili vedno za napredek naše občine, zato bomo tudi tokrat izkazali svojo pozitivno voljo in na referendumu obkrožili »ZA«! V drugem delu je obrazložil še investicijski program, o čemer pa bomo kaj več napisali prihodnjč.«

Litijani so se na referendumu 2. junija 1985 odločili, da bomo prispevali od 1. julija 1985 do 31. junija 1990 po 2 % od svojih mesečnih prejemkov za izgradnjo šol v Litiji in Dolah (tri KS po 2 %, ostale pa 0,5 %) in za programe posameznih krajevnih skupnosti (petnajst KS po 1,5 %).

Na 57 glasovalnih mestih nja udeležilo kar 94,98 odstotkov volilnih upravičencev.

Od 12.702 volilnih upravičencev je »ZA« obkrožilo 7.029 ali 55,33 %.

Krajevna skupnost	Št. volilnih upravičencev	Glasovali ZA	%
1. Velika Štanga	125	106	84,8
2. Jevnica	555	422	76,03
3. Dole	626	471	75,23
4. Kresnice	520	366	70,38
5. Vače	482	339	70,33
6. Hotič	328	222	67,68
7. Primskovo	401	261	65,08
8. Gabrovka	945	556	58,83
9. Sava	442	257	58,14
10. Litija desni breg	2487	1430	57,49
11. Ribče	143	77	53,84
12. Litija levi breg	2032	980	48,22
13. Jablanica	634	299	47,16
14. Št. Poljane	289	126	43,59
15. Vintarjevec	396	168	42,42
16. Šmartno	1216	513	42,18
17. Polšnik	576	242	42,01
18. Kostrevnica	505	194	38,41
Skupaj	12.702	7029	55,33

Pri glasovanju so se najbolj odrezali krajanje krajevnih skupnosti Velika Štanga. Na volišče so prišli vsi upravičenci, proti pa je glasovalo le 19 od 125, kar predstavlja le do bro šestino volilcev.

Predsednika njihovega sveta krajevnih skupnosti, Zvoneta Končino sem vprašal, kako jim je to uspelo. Povedal je:

»Najprej smo se, v okviru priprav za to glasovanje, sestali člani DPO naše krajevnih skupnosti in se dogovorili, kaj naj bi z zbranim denarjem zgradili. Kasneje smo to razložili ljudem na skupščini krajevnih skupnosti, kjer je bila udeležba seveda zelo dobra. Krajanje so bili zadovoljni s predlaganim, zadovoljni, da bo nekaj zbranega denarja namenjeno tudi za telefonsko napeljava. Zavestno so se odločili za zbiranje sredstev s samopriskevkom, tako kot že dostikrat doslej.

Za tiste krajevnih skupnosti, kjer se niso z večino izrekli za samopriskevke pa menim, da so bili preslabo obveščeni o svojih načrtih vlaganja zbranega denarja.

L. S.

M. M.

enote teritorialne obrambe, vključujejo pa se tudi v športne in kulturne prireditve v občini. Mladi so sami, zaradi pomanjkanja kulturnega življenja v DO, organizirali likovno razstavo svojih sodelavcev in dali kulturni komisiji pri sindikalni konferenci pobudo za organiziranje likovne sekcije.

Sodelovanje z drugimi DPO v delovni organizaciji je v zadnjem času dokaj napredovalo, saj so mladi s svojimi stališči in predlogi, s svojim resnim delom dokazali, da so prisotni v tovarni in s tem tudi izboljšali sam odnos drugih do njih samih. Mladi iz naše OO so dokaj številčno zastopani tudi v OK ZSMS — tako predsedstvu kot tudi v komisijah, posamezni mladinci pa so aktivni tudi v OSS Litija, SZDL in OK ZKS Litija.

Organizirani so v skladu s Statutom ZSMS, Pravili OK ZSMS Litija in v skladu s svojimi Pravili. Družbenopolitično aktivnost vodi predsedstvo, v katerega so poleg

predsednika, podpredsednika, tajnika in blagajnika, vključeni vsi predsedniki aktivov (kot vemo, so v okviru OO organizirani štirje aktivni) in pa predsedniki komisij. Poleg tega imajo javne sestanke, katerih se lahko udeleži vsak mladinec, pa naj bo to sestanek komisije ali pa samega predsedstva.

Vse te aktivnosti pa so bile upoštevane pri odločanju, kateri OO v republiki letos podeliti republiško plaketo. Svoje je povedala tudi OK ZSMS Litija, ki ocenjuje naše OO kot najbolj aktivno OO v OZD v občini. Plaketa bo v bodoče še bolj spodbudila aktivnost mladih.

Povejmo še, da so plaketo poleg naše OO prejela še tri društva in sicer CB Adriati klub — MK ZSMS Ljubljana, Športno društvo Škofije — OK ZSMS Koper in Društvo mladih glasbenikov Logatec — OK ZSMS Logatec. Podeljenih je bilo tudi 39 zlatih znakov RK ZSMS. Med drugimi ga je iz litijske občine prejel Matjaž Urbanc. Podeljene pa so bile tudi »Zlate ptice« — priznanja, ki jih podeljuje RK ZSMS in tednik Mladina mladim glasbenikom, likovnikom in drugim mladim ustvarjalcem.

Anketa

Kaj vem o investicijah?

O letošnjem planu investicij smo podrobno pisali že v prvi letošnji številki Predilca, kasneje pa to spremljamo tako, da v vsaki številki nekaj novega objavimo — tudi slike.

Trenutno je najvažnejša naložba za nove predilne stroje Tekstima, ki bodo kmalu montirani; poleg tega je delno končana centralna kompresorska postaja; prvi potujoči odvzemalec bal že deluje itn.

Pred nami pa je še večja naložba, ki jo bomo plačevali deset let. Okvirno nas je o tem seznanil glavni direktor Jože Mirtič na skupnem sestanku, ki ga je sklical sindikat, tudi zaradi referenduma o samopripevku.

V uredništvu se nam je zdelo, da bo zanimivo zvedeti, kaj o naših investicijah sodelavci že vedo. Če ne drugače, bi o tem lahko kaj več zvedeli od svojega delegata delavskega sveta, ker so bili ti o tem seznanjeni na minuli seji. Nismo nameravali organizirati obširn anketo, zato tudi odgovori naših sogovornikov ne pomenijo sliko celotnega kolektiva. Pa je kljub temu zanimivo. Govoril sem z delavko, ki dela ob starem predilnem stroju, z delavko, ki dela ob novem in z delavko, ki dela ob OE predilnem stroju, ki pa še tudi skoraj diši po barvi; pa tudi z drugimi.

Vprašanja ne bom posebej navajal, saj jih spoznate po odgovorih. Preberite, kaj so nam povedali!

Ana Perme — predica:

»O naših investicijah vem, poleg tega, kar gradijo v moji neposredni bližini — prizidek k predilnici in novi predilni stroji — še toliko, kot je objavljeno v Predilcu. Informacij ne berem tako natančno, ker med delom nimam časa. Med seboj se o tem pogovarjamo le takrat, ko skočimo za hipec na kavo, kadar utegnemo, med malico pa ni nikoli časa za razgovor. Včasih, tako tudi danes — ko se več trga, ne grem na malico, da nadoknadim zamujeno.

Na skupni zbor, ki bo danes ob dveh popoldan ne bom šla, ker se vozim z avtobusom.

Sedaj delam začasno na oddelku sintetike, ko bodo zmontirani novi stroji Tekstima, pa bom menda šla nazaj, na oddelek bombaža. Na novih strojih je lažje delati, ker ni toliko čiščenja. Pri starih strojih pa bi človek

kar obupal, kadar je veliko pretrgov in še čiščenje obnem.

O ceni naših investicij nisem razmišljala. Zdi se mi, da če dobro poslušamo, je tudi denar za modernizacijo.«

Darja Celestina — vodja snemalne kolone:

»O investicijah vem to, da gradimo nove hale (prizidek), skladišče, montiramo nove stroje. O tem slišim na sestankih in preberem v Predilcu. Za vrednost modernizacije se nisem zanimala. Saj dosti naredimo, da je tudi denar za obnovo.«

Marinka Osolnik — predica — OE predilnica:

»O naših investicijah ne vem kaj dosti. To kar že delajo, to poznam, več pa ne. V Predilcu o tem nisem brala. Sestankov SDS se ne morem udeleževati, ker bi nastal

Darja Celestina

Darinka Osolnik

prevelik izpad proizvodnje na OE stroju, današnjega skupnega sestanka se pa bom udeležila.«

Franc Stopar, vodja izmene v sukalnici:

»Delavci so o investiciji seznanjeni toliko kot vidijo, preberejo v Predilcu ali zvedo na sestankih. Ne morem trditi, da vem dosti o tem tudi sam. Kot vodja SDS, nisem dovolj seznanjen. Na primer: — na prejšnjem sestanku SDS (točneje po sestanku, tako da zaradi tega nisem zapisal v zapisnik), je padlo nekaj vprašanj o finančni plati. Zanimala jih je cena novih avtomobilov. Tega jim nisem vedel povedati, sicer pa o prizidku predilnice in o novih predilnih strojih Tekstima, vedo dosti — tudi finančno.

Sprašujemo se, kdaj bo za modernizacijo na vrsti sukalnica. Sedaj vgrajujejo tu le klimatsko napravo. Sukalnica pomeni ozko grlo v naši proizvodnji. Prostor za zalogo iz predilnice sprejme komaj 80 ton, če se pa nabere več, pa že nastane problem.

Da bi se delavci udeležili današnjega skupnega sestanka ne moremo dosti vplivati. Posebne akcije za to nismo sprožili. Objavljeno je v Informacijah in kogar bo zanimalo bo ostal po službi še na sestanku.

Mirko Lovše, predsednik delavskega sveta je dejal, ko sem mu omenil, da se zdi, kot da se nekateri delavci ne zanimajo preveč za naše investiranje, da širše problematike investicij res ne poznajo. Vidijo in zanimajo se

le za tisti del, ki se odvija okoli njihovega delovnega mesta.

»O investicijah se najprej pogovarjajo člani na komisiji za plan in razvoj delovne organizacije. O takih rečeh se ne more širše razpravljati. Strokovne zadeve moramo zaupati strokovnjakom. Ko ti sprejmejo najugodnejše rešitve, pa o njih seznanijo ostale delavce.

Lahko se kasneje izkaže, da je investicija zgrešena. Žal je takih primerov v širši skupnosti še preveč. Pri nas pa nimamo izbire. Ne moremo si privoščiti, da bi nas povozil čas. Naša dejavnost je preizkušena, ima tradicijo in naložba končno ni za širitev.

Franc Stopar

ampak za moderniziranje, za kvalitetnejšo proizvodnjo. V tem nas podpirajo tudi partnerji in prav je, da te možnosti izkoristimo — pri tem mislim tudi na mednarodni kredit.

Na današnjem skupnem sestanku bo direktor seznanil delavce o naših investicijskih načrtih, nato pa mora naše glasilo sproti spremljati izvajanje in izpolnjevanje danih planov in rokov!«

Z besedami predsednika delavskega sveta naj sklenemo to anketo. Dodam naj le še to, da bomo o investicijah sproti obveščali, vaša naloga pa naj bo, da to preberete!

M. M.

PRODAM, KUPIM, ZAMENJAM

Ugodno prodam kombinirani šteditnik (4 plin, 2 elektrika). Informacije na int. tel. št. 39.

Peter Majcen

Oglas lahko brezplačno objavi vsak naš delavec ali upokojenec. Za en predmet naj ne obsega več kot dvajset besed. Oglase lahko pošljete po pošti na uredništvo Predilca, Predilnica Litija, Kidričeva 1, lahko ga vržete v skrinjico našega glasila ali telefonirate na tel. št. 881-411 (76).

Strokovno posvetovanje DITT v Preboldu

V soboto, 18. maja smo se trije predstavniki DITT Predilnice Litija udeležili strokovnega posvetovanja o aktualnih družbeno ekonomskih problemih tekstilne industrije. Posvetovanje je bilo v Tekstilni tovarni Prebold.

Najprej je imel referat dr. Rino Simoneti, predsednik IO splošnega združenja tekstilne industrije Slovenije. Poudaril je, da v slovenski tekstilni industriji zaposluje premalo strokovnjakov, preveč pa nekvalificiranih delavcev. Glede strokovnih kadrov za 13-15 let zastajamo za drugimi industrijami oz. panogami.

Delež SFRJ v svetovnem gospodarstvu pada. Tudi to kaže na to, da smo v preteklem obdobju slabo investirali. Poleg tega ima industrija tudi prevelike obveznosti iz akumulacije. Prisotna so tudi nesorazmerja med udeležbo v izvozu in uvozu opreme npr.:

	Udeležba v izvozu na konvertibilno področje	Uvoz opreme
SR BiH	14 %	15 %
SR Črna gora	1,6 %	34 %
SR Hrvatska	22 %	7,5 %
SR Makedonija	5 %	12 %
SR Srbija	22 %	14 %
SR Slovenija	25 %	5,6 %

Prigovori, da tekstilna industrija nima prave perspektive, ni upravičena. Namreč, tudi na zahodu je ta dejavnost, ki se nadalje razvija in ustvarja pomemben delež nacionalnega dohodka. Npr. Italija ustvari letno 5,6 milijarde dolarjev z izvozom tekstila, pri tem pa so to več ali manj manjša podjetja in tovarne.

V nadaljnjem razvoju tekstilne industrije SR Slovenije se pričakujejo težave predvsem zaradi:

- neznanega veljavnega ekonomskega sistema
- premajhnega indeksa investiranja (2/3 tovarn se mora modernizirati)
- nefleksibilne zasnove organizacije in s tem počasnega prilagajanja.

Zaradi tega se mora v prihodnjem obdobju največja pozornost nameniti predvsem spremembi investicijske politike, v delovnih organizacijah pa izboljšanju mobilnosti kadrov.

Naslednji referat je imel dr. Alojz Gregorič o perspektivah tehnološkega razmerja Slovenije do leta 2000.

Velike spremembe se pričakujejo zaradi:

- odnosa do okolja
- zmanjšanje porabe energije
- predelave odpadkov

Predvsem se bo izredno zmanjšalo ročno transportiranje. Izredno velik poudarek bo dan avtomatskemu zbiranju podatkov.

Izredno se bo povečala poraba sintetičnih vlaken, predvsem poliesternih vlaken, ki bodo imela lastnosti, zelo podobne bombažnim vlaknom.

V tehnologiji se bodo izredno zmanjšale zahtevne strežbe, povečale se bodo delovne hitrosti, uvedena bo elektronska kontrola kvalitete in 4-izmensko delo avtomatiziranih postopkov. Izboljšala se bo povezava skladišče surovin — proizvodnja — skladišče izdelkov, večja pozor-

nost pa bo posvečena predelavi odpadkov. Na podlagi avtomatske obdelave podatkov bodo optimirane zaloge, tehnologija bo fleksibilna z možnostjo preoblikovanja.

V predilnicah se bodo razvile kontinuirane (neprekinjene) linije — od obale do skladišča preje. Prihaja tudi nova generacija predilnih strojev — frakcijsko pređenje, z zračnim curkom in podobno, tako da na tem področju lahko pričakujemo novosti.

V razpravo so se vključile tudi mag. Šuica in dr. Jelenjeva z mariborske Visoke tekstilne šole,

ki so poudarile neugodno strukturo strokovnih kadrov v tekstilnih podjetjih v Sloveniji, nadalje tudi kratkoročno planiranje kadrov. Namreč, prihaja tehnologija, ki je brez ustreznih usposobljenih kadrov ne bomo obvladali, poleg tega se bo treba izredno hitro odzivati na zahteve tržišča.

Tudi raziskovalno delo je v večini primerov zapostavljeno, saj razen raziskovalnih ustanov na obeh univerzah, jih v tekstilnih tovarnah skoraj ni.

Andrej Krhlikar

Problematika predelave sintetičnih vlakn

Kot vsi ostali predelovalci sintetičnih vlaken, se tudi v naši tovarni občasno soočamo s problemi v predelavi teh vlaken. Težave nastajajo običajno že na začetku tehnološkega postopka, na mikalnikih in so včasih tako velike, da določene vrste in partije vlaken samih sploh ne moremo predelati, temveč jih uporabimo za mešanice z drugimi vrstami vlaken. Praktično to opazimo tako, da se mikalnikova koprna dviguje, se navija na tambur ali snemalni valj stroja, se nabija v mikalne obloge, da se vlakna stalno lepijo in navijajo okoli raztezalnih valjčkov raztezalk, flyerjev, prstančnih strojev itn.

Najprej moramo seveda spoznati, kateri faktorji tako vplivajo na te pojave. Z ozirom na to, da so dolžina, debelina, prožnost, kakovost in drugi parametri, potrebni za izredljivost vlaken, običajno zadovoljivi, nam velikokrat preostane le pojav statične elektrike.

Ta pojav običajno nastopi tedaj, kadar sta v medsebojnem delovanju dve telesi — prevodnik in neprevodnik. Pri nastajanju te vrste elektrike je sicer električni tok zelo majhen, zato pa so napetosti lahko včasih celo tako velike, da prihaja do prasketanja in iskrenja. Ta pojav seveda moti tudi delavce za stroji, saj jih ta elektrika ob dotiku včasih celo strese.

Električno nabijanje nastaja torej tedaj, ko se dva različna materiala, ki sta bila v tesnem stiku, nenadoma ločita. Zaradi prehajanja tako imenovanih elektronov iz enega in protonov iz drugega se nasprotno nabijeta, kar povzroča napetost. To se v naši praksi stalno dogaja pri prehodu vlaken preko raznih rahljalno-mikalnih organov, kjer so v stiku z iglami, žagastimi oblogami, se tarejo ob kovinske krožnike pri navijanju v lonce, itn.

Da bi to napetost odpravili pred predelavo nanašamo raztopino avivirnih sredstev. Njihova naloga je ta, da zmanjša ali pa tudi poveča trenje v samih vlaknih, med vlakni in kovinskimi deli delovnih organov do te mere, da sta omogočena normalno gibanje in orientacija vlaken skozi posamezne stroje. Za normalno proizvodnjo morata biti statično in dinamično trenje ravno prav veliki.

Statično trenje pomeni oprijemanje vlaken med seboj (»grif«).

Čim krajša, finejša in sijajnejša vlakna uporabimo tem manjše bo trenje in obratno. Druga vrsta je dinamično trenje vlakna proti vlaknu ali gladkost. Vse to moramo seveda upoštevati pri izbiri avivirnih sredstev, katera nanašamo v predmešalnici vlaken. Skušali bomo nabaviti merilec jakosti električnega polja s pomočjo katerega bomo lažje določili eno ali celo mešanico najbolj učinkovitih avivirnih sredstev. Izbira vrste sredstev, njihovih koncentracij in količine nanosa je seveda odvisna tako od vrste vlaken, tehnološkega postopka in klimatskih pogojev pri predelavi (vlažnost in temperatura zraka). V naši proizvodnji je največkrat problematična predelava polipropilenskih vlaken, ki so znana po zelo majhni ali skoraj nični sprejemljivosti do vodne raztopine avivirnih sredstev, zato ta tudi veliko ne pripomorejo. Delno to izboljšamo z relativno visokim inosom vodne raztopine mastilnega sredstva.

Seveda pa imajo druge vrste vlaken zopet svoje specifičnosti, kar zopet zahteva drugačen pristop k izbiri teh sredstev.

Statična elektrika je seveda le en del problematike, s katero se soočamo pri predelavi sintetičnih vlaken, vendar ji moramo posvečati zelo veliko pozornost predvsem pri izbiri in zasledovanju razvoja proizvodnje avivirnih sredstev, ki jo odpravljajo. To pa je zelo pomemben dejavnik za pridobitev gladke, enakomerne in močno preje s čim manjšim številom nopkov. In ravno na tem področju nas zato čaka še veliko, sicer že začetega, raziskovalnega dela, z željo dobiti kar najboljše rezultate.

Andrej Štritof, dipl. inž.

Cesta okoli bajerja že dobiva svojo podobo.

Zvezna mladinska delovna akcija »Istra 85«

Kot vsako leto dosedaj, bo tudi letos OK ZSMS Litija poslala svojo brigado na delovno akcijo in to zvezno akcijo, organizirano v Sloveniji. Akcija bo v Istri in iz tega izhaja tudi geslo »MDA Istra 85«.

Naselje zvezne mladinske delovne akcije »Istra 85« je v vasi Vanganel, oddaljeni od Kopra 7 km. Bivanje brigadirjev bo urejeno v treh montažnih objektih s kapaciteto 80 do 100 ležišč v vsakem. Ti objekti so bili zgrajeni leta 1982, letošnje leto pa obnovljeni.

Interesne dejavnosti se bodo odvijale delno v samem naselju, delno pa v športnem parku pri Kopru. S področja interesnih aktivnosti OK ZSMS Litija še nima na razpolago vseh podatkov, bodo pa organizirane s področja športa (jadrnanje z desko, organizirano bo kopanje ipd.), tehnične kulture, idejnopoličnega izobraževanja in zgodovine pokrajine.

Dela bodo potekala na območju občin Pirana, Kopra in Izole in sicer bodo brigadirji gradili višinski vodovod in pomagali pri melioraciji kmetijskih zemljišč. Prevoz na delovišča bo organiziran z avtobusom.

Litijska brigada Franc Rozman-Stane bo sodelovala v 3. izmeni od 4. avgusta do

31. avgusta 1985. V tretji izmeni bodo še brigade iz:

- Gospiča (Hrvatska)
- Banja Luke (Bih)
- Orahovca (Kosovo)
- Sijenice (Srbija).

Slavnostna otvoritev delovne akcije je bila v nedeljo, 9. junija 1985 in se jo je udeležila tudi delegacija litijskega centra za mladinsko prostovoljno delo pri OK ZSMS Litija. Do konca junija bo sklicana tudi brigadna konferenca brigade, kjer se bodo brigadirji dogovorili o nalogah, ki jih čakajo in prejeli zadolžitve.

Iz Predilnice Litija se bodo letos udeležili te akcije Emil Lapornik, Rudi Kaplja in Andrej Grčar. Dvema delavcema pa letos ni bilo odobreno, da bi se udeležila te akcije, bodisi zaradi samega dela v tovarni oz. zaradi slabe delovne discipline pri delu.

Brigadirsko življenje je res prijetna izkušnja za vse mlade. Kdor ga enkrat okusi, se vedno znova odloča, da bo naslednjo sezono zopet preživel na akciji.

L. S.

Delavci zunanega transporta v koprski luki

Delavci samoupravne delovne skupine »zunanji transport« smo si v okviru strokovne ekskurzije v soboto, 18. maja letos ogledali Luko Koper.

Odločitev za ogled Luke Koper ni naključje, saj je njihov obseg dela (pretovarjanje in skladiščenje) podobno delu naše zunanje transportne skupine, samo v veliki večji obsegu.

Ob prihodu v luko sta nas pred vhodom pozdravila predstavnik kolektiva, tovarišica Štemberger in tovariš Ždrnja (komercialni referent in skladiščnik), na kratko predstavila delovno organizacijo ter povedala kaj bomo lahko videli. Zaradi kratkega časa, varnosti (v luki je bil delovni dan) in velike raztegnjenosti, smo se odločili, da si jo ogledamo iz avtobusa. Podrobneje pa se seznamimo s skladiščenjem bombaža.

Kratka predstavitev Luke Koper:

Ustanovljena je bila junija 1966. Zavzema 600 ha ozemlja in ima dobre železniške in cestne povezave.

Luka je razdeljena na štiri terminale:

Terminal za kosovne tovore:

Pretovarja in skladišči: sladkor, kavo, riž, sadje, bombaž, črno metalurgijo itd. Dopolnilne storitve: sortiranje, označevanje, tehtanje, vzorčenje itd. Terminal razpolaga s 111 viličarji. Letna zmogljivost pretovora je 750.000 ton.

Terminal za kontejnerje in prikolice:

Udeleženci izleta v Luki Koper. Foto: Dragica Šuštersič

Leta 1970 je bil odprt začasni kontejnerski terminal, leta 1979 pa je začel obratovati nov sodoben terminal z zmogljivostjo 50.000 kontejnerjev letno.

Dodatne storitve: polnjenje, praznjenje, čiščenje in pranje kontejnerjev. Terminal razpolaga s 26 viličarji. Letna zmogljivost pretovora je 135.000 kontejnerjev.

Vzporedno z razvojem kontejnerskega prometa se razvija tudi promet z avtomobilskimi prikolicami.

Terminal za razsute tovore in tekočine:

Opravlja manipulacijo in skladiščenje: žitaric, oljaric, rudnine, premog, koks, teko-

če tovore (vino, olja, kemikalije, nafta itd.).

Terminal za les:

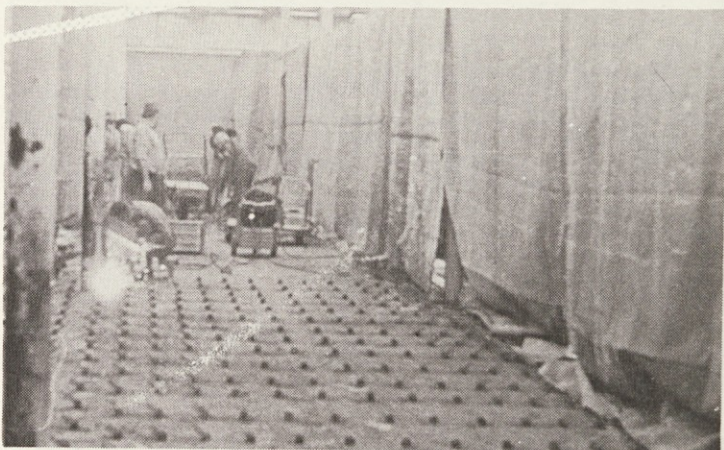
Opravlja poleg pretovarjanja lesa dodatne storitve: vitlanje, paranje, sortiranje, paketiranje in markiranje žaganega lesa. Terminal razpolaga z 11 viličarji.

Po ogledu Luke Koper smo se odpravili na težko pričakovano kosilo. Med povratkom proti domu smo si ogledali: Kobilarno Lipica (nekateri samo hotel Maestoso), izvir Ljubljance na Vrhniki in se v večernih urah vrnili v Litijo polni lepih vtisov in idej za izboljšanje našega dela.

Marjan Šuštersič

Trinajsti predilni stroj Tekstima tik pred končno montažo.

Varjenje armature temeljev za 15. in 16. predilni stroj Tekstima.

Upokojili so se

V mesecu aprilu so se upokojili trije naši delavci. Vsi so se udeležili tudi poslovnega srečanja in so o svojem delu v naši delovni organizaciji povedali:

Naši upokojenci. Od leve: Tine Lambergar, Elizabeta Lukač in Ana Prah.

Martin Lambergar: »Že leta 1945 sem se zaposlil v tovarni v oddelku predilnice kot vezač vrvice. Kakšno leto kasneje sem bil razporejen k zunanjemu transportu. Po odslužitvi JLA sem se vrnil na delo k zunanjemu transportu. Kmalu za tem pa sem prevzel dela in naloge vratarja, kjer sem delal polnih 19 let. Še danes se spominjam, kateri delavci so prihajali na delo tudi uro prej in kateri so vedno »lovi-li« zadnje minute. Navadno so bili to vedno eni in isti. Verjetno pa še danes velja, da na delo prihajajo preje ti isti delavci, ki imajo res daleč do tovarne.

Zadnjih 11 let pa sem delal v mehanični delavnici. Z delom sem bil zadovoljen, tudi s sodelavci sem se dobro razumel. Kljub temu pa sem se odločil za predčasno upokojitev in mislim, da mi ne bo žal, čeprav bo pokojnina nekoliko nižja.«

Ankica Prah: »1. novembra 1957 sem se zaposlila v delovni organizaciji v obratu družbene prehrane kot pomočnica. Že leta 1960 sem opravila tečaj za kuharice in sem od leta 1968 vse do upokojitve opravljala ta dela in naloge. Delovni pogoji so se vsa ta leta v menzi zelo spreminjali. Včasih smo pripravljali veliko več kosil in tudi večerje za naše delavce. Kljub temu, da ni bilo toplih malic, dela ni nikoli primanjkovalo. Najslabše pa je bilo v

tistem obdobju, ko je bila naša menza odprtega tipa in smo točili tudi alkoholne pijače. Gostov za šankom je bilo vedno dovolj, domov se jim ni nikoli mudilo, tako, da smo morale delati veliko več ur, kot je bilo to potrebno in 8-urnega delovnega dne skoraj da nismo poznale. V vsem tem času se je v menzi zamenjalo veliko delavk in tudi 4 upravniki. Če je bilo potrebno, pa sem med poletno sezono odhajala na delo tudi v naš počitniški dom v Novigrad. Rekla bi lahko, da so leta hitro minila in da me bodo leta naprej še spremljali veseli pa tudi bolj grenki spomini.«

Elizabeta Lukač: »Zadnjih 15 let pred upokojitvijo sem bila zaposlena v tovarni, v oddelku sukalnice, kjer sem opravljala dela sukalke. Imam polnih 35 let delovne dobe, ker sem vsa leta pred zaposlitvijo v tovarni delala kot gospodinjstva pomočnica in sem bila v pomoč zakoncu v Ponovičah. Po njegovi smrti pa sem se morala odločiti za delo v tovarni. Z delom v sukalnici sem bila zadovoljna in sem ga rada opravljala. Le nekaj mesecev pred upokojitvijo pa sem imela nesrečo na delu in poškodba na roki me bo celo življenje spominjala na tovarno. Kot upokojenka se ne bom dolgočasila. Imam svojo hišico pa tudi nekaj zemlje, tako, da mi dela res ne bo zmanjkalo. V tovarno se

bom še rada vračala, le če nas boste še povabili.«

Seveda, dragi upokojenci, še vas bomo povabili, da se vrnete med nas in da si skupaj ogledamo našo tovarno, v kateri je iz leta v leto kaj novega, boljšega. Še posebno pa se vas spomnimo ob praznovanjih obstoja in dela

naše tovarne, vsako leto v mesecu septembru. Zavedamo se, da so bili vsi napredki in nagel razvoj delovne organizacije tudi plod vašega minullega dela.

Vsem trem upokojencem želimo še na mnoga zdrava in zadovoljna leta!

V. B.

Vzdrževalna dela v počitniškem domu v Pineti

Vsako leto moramo opraviti redna vzdrževalna dela v našem počitniškem domu. Letošnja huda zima pa nam je povzročila še dodatna dela. Veliko vodovodnih instalacij je zmrznilo in popokalo. Domačini so nam povedali, da zamrznenju vodovodnih instalacij v letošnji zimi ni ušla nobena počitniška hišica, niti stalno naseljena stanovanjska hiša.

Poleg zamenjave popokanih vodovodnih instalacij smo v letošnjem letu izvršili še naslednja dela:

- zaradi preprečitve dostopa nepoklicanim v predprostor kuhinje, smo odprtine nad zidom zaprli z zaščitnimi mrežami. Prepleskali smo tudi kovinski nadstrešek nad predprostorom,
- obnovili smo približno 300 m² betonske plaže,

- obnovili in na novo postavili nekaj otroških igral,

- nadaljevali z zamenjavo lesenih balkonskih ograj pri petih hišicah,

- zgradili prizidek za stranišče pri upravnikovi hišici,

- popravili betonske steze v kampu

- obžagali suhe veje na borovcih,

- izvajali slikopleskarska dela v kuhinji in sanitarijah,

- obnovili zunanji oplesk na nekaj hišicah,

- očistili strehe hišic ter očistili celotni kamp.

To so le glavna dela, ki so opravljena v letošnjem letu. Vzdrževalna skupina se je v Novigrad odpravila nekaj prej kot prejšnja leta, vsa dela pa morajo biti končana pred pričetkom sezone.

M. Sonc

Prišli — odšli v maju

PRIŠLI:

1. 5. 1985 **Boris JARM**, Trg na Stavbah 2, Litija, obrat družbene prehrane;

6. 5. 1985 **Stanko RIBIČ**, Glavarjeva 49, Ljubljana, transport;

6. 5. 1985 **Vojko SEDEJ**, Sitarjevska c. 3, Litija, sukalnica 3. izmena;

21. 5. 1985 **Marko ŠKULJ**, Štangarske Poljane 12, vzdr. sukalnice.

sukalnica efektnih sukancev 2. izmena.

V naši delovni organizaciji je bilo na dan 31. 5. 1985 zaposlenih 1023 delavcev od tega 672 žensk in 351 moških.

Od skupnega števila zaposlenih je 40 mladoletnih oseb.

J. Zupančič

Poškodbe v maju

Pri demontaži protiuteži na prstančnem predilnem stroju, je ključavničarju pri montažni skupini **Darku Bračunu** le-ta padla naapestje leve roke in mu ga poškodovala.

Jože Škafar in **Jože Repovž** sta dvignila pločevinasti voziček preko mikalnika. Pri tem se je **Jože Škafar** s prsti desne roke udaril ob rob stikalne omarice mikalnikov.

Pri premikanju težjega zaboja z elektromotorjem, je **Jože Jančič** začutil hujšo bolečino v hrbtenici.

Andrej Krhlikar

ODŠLI:

Upokojitve:

6. 5. 1985 **Dora PETERKA**, Hladilniška 189, Zalog, predilnica sintetičke 1. izmena;

31. 5. 1985 **Anton KOKOVICA**, Dragoško 6, Šmartno, transport.

Odhod v JLA:

4. 5. 1985 **Igor GORIŠEK**, Šmartno 33 a, predilnica sintetičke 2. izm.

Potek pripravniške dobe:

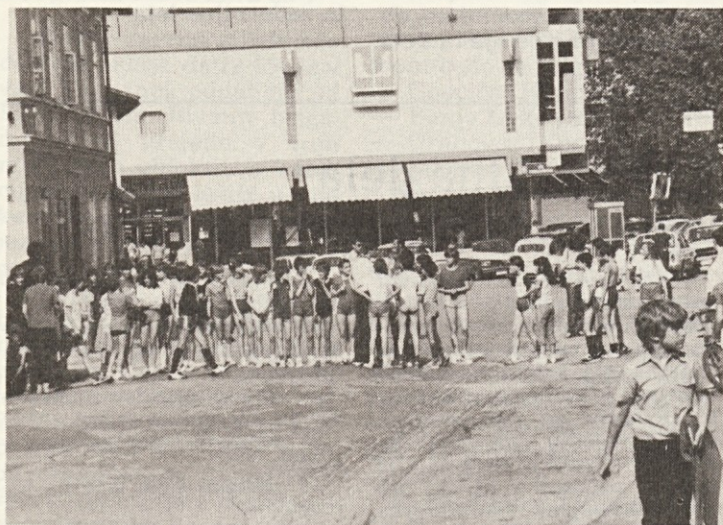
31. 5. 1985 **Helena KOKALJ**, Grbinska c. 26, Litija, sek. vzdrževanja

Pismeni sporazum:

6. 5. 1985 **Ludvika MAROLT**, Ul. talcev 34, Zagorje,

Tek po litijskih ulicah

Telovadno društvo Partizan iz Litije je tudi letos organiziralo »Tek po ulicah Litije«, ki se ga vedno v največjem številu udeleži šolska mladina, starejših pa je manj.

Start mlajših pionirk

Pionirke proti cilju

Tekmovanje je potekalo iz dveh startnih mest: pred cvetličarno Vijolica in pred gostiščem Jerebov Hram, cilj pa je bil za vse pred spomenikom NOV.

Udeleženci so bili razdeljeni v 22 kategorij — osnovnošolci do 4. razreda vsak razred posebej; nato v 2 kategoriji mlajših in starejših pionirjev; mladinci in člani — tudi več kategorij, odvisno od letnice rojstva. Vse skupine pa so bile seveda ločene še po spolu. Za vsako kategorijo je bila določena primerna dolžina proge.

Pri najzahtevnejši disciplini — 5 krogov — za najspodobnejše člane, je zmagal Vinko Štempihar iz Dol. drugi je bil Simon Pikovnik iz Šmartna in tretji Lojze Čarman iz Litije.

M. M.

Za varnost je bilo dobro poskrbljeno

Nov izračun materialnih stroškov

Delegati delavskega sveta so sprejeli vŕje cene za povraèilo materialnih stroškov — dnevnice, kilometrine, noènine itn. Tako so od 1. junija dalje:

1. DNEVNICE ZA SLUŽBENA POTOVANJA V DRŽAVI

(25. èlen pravilnika o materialnih stroških)	din
— za odsotnost od 6 do 8 ur	584.—
— za odsotnost nad 8 do 12 ur	815.—
— za odsotnost nad 12 ur	1.569.—

2. NOÈNINE (26. èlen)

— na osnovi predloženega računa za prenoèišèe v hotelu B kategorije (v hotelu viŕjem od B kategorije pa le v primeru, èe ni mo-goèe dobiti drugega prenoèišèa)	—
— brez predloženega računa	474.—

3. DNEVNICE ZA SLUŽBENA POTOVANJA V TUJINO (27. èlen)

— v viŕini, ki velja za II. skupino zveznih upravnih organov	—
--	---

4. NADOMESTILO STROŠKOV LASTNEGA PREVOZNEGA SREDSTVA (31. èlen)

— za službene potrebe za prevoŕeni km	23,60
---------------------------------------	-------

5. POVRAÈILO STROŠKOV ZA PREVOZ NA DELO IN Z DELA

— stroški javnih prevoznih sredstev se nado-meŕajo nad viŕino (33. èlen)	247.—
— kilometrina, èe ni javnih prevoznih sredstev (34. èlen)	5,90

6. TERENSKI DODATEK (32. èlen)

— dnevno din	445.—
--------------	-------

ŽELEZNIŠKI VOZNI RED LITIJA — LJUBLJANA
IN NAZAJ — Velja od 2. junija 85 do 31. maja 86

Odhod Litija	Prihod Ljubljana	Op.	Odhod Ljubljana	Prihod Litija	Op.
4.35	5.10		3.30	4.00	
4.57	5.35	A	4.30	5.02	
5.10	5.45		5.00	5.35	
5.40	6.15	A	5.40	6.12	B
6.07	6.40	B	6.30	7.02	
6.41	7.15		8.40	9.12	
6.59	7.35	B	9.40	10.12	
7.31	8.05		10.40	11.12	
8.31	9.05		11.40	12.12	D
9.31	10.05		12.40	13.12	
10.31	11.05		13.40	14.12	
11.31	12.05		14.05	14.37	B
12.31	13.05		14.15	14.47	
13.31	14.09	D	14.40	15.12	A
14.53	15.25		15.15	15.50	B
15.37	16.10	B	15.40	16.12	
16.31	17.05		16.35	17.07	
17.31	18.05		17.20	17.51	F
18.31	19.05		17.40	18.12	
18.56	19.30	C	18.40	19.12	
19.31	20.05		19.40	20.12	
19.51	20.25	E	20.40	21.12	
20.23	20.55	C	21.30	22.02	B
20.31	21.05		22.40	23.12	
22.31	23.05				
23.28	24.00	B			

Železniški vozni red

OPOMBE:

A — vozi samo ob delavnikih;
B — ne vozi ob sobotah, nedeljah in praznikih;

C — vozi ob nedeljah, razen 21. 07. in 29. 12. 1985, vozi pa ŕe 22. 07. 1985 in 02. 01. 1986;

D — ne vozi ob sobotah, nedeljah in praznikih in med letnimi ŕolskimi poèitnicami;

E — vozi ob nedeljah, razen 29. 12. in 21. 07. 85, vozi pa ŕe 22. 07. 85;

F — vozi ob petkih, razen 01. 11., 29. 11. 85, 03. 01. in 02. 05. 1986, vozi pa ŕe 31. 10., 28. 11. 85 in 30. 04. 1986.